SVOBODA Свобода

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 13. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, JANUARY 21, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го СІЧНЯ 1994. Ч. 13. РІК CI.

ВІДБУЛАСЯ НАРАДА ПРЕДСТАВНИКІВ МІСЦЕВИХ РАД

Київ (Раїса Руденко). — Тут 18-го січня у приміщенні Верховної Ради України відбулася нарада представників місцевих рад народних депутатів з участю Президента України Леоніда Кравчука, голови Верховної Ради Івана Плюща, керівників і членів Кабінету Міністрів та Президії Верховної Ради України майже у повному складі. Представлені були всі регіони, керівники владних структур різних рівнів.

На нараді обговорювалося такі питання: проєкт нової конституції України, основні конституційні положення про організацію державної влади і самоврядування в Україні, а також організаційні питання з проведення виборів народних депутатів України 27-го березня 1994 року.

Головував на нараді Президент Л. Кравчук, з доповіддю виступив І. Плющ, а пізніше почалися виступи керівників влади різних рівнів. У центрі дискусій був проєкт основних конституційних положень про організацію державної влади і самоврядування в Україні, внесений Президентом і головою Верховної Ради за дорученням Конституційної комісії Верховної Ради. Учасники наради дебатували навколо питання: піде Україна шляхом ,,трансформації адміністративно-командної системи", чи реформації та чи існуватимуть ради надалі. Значна частина промовців висловилась за реформування влади, підтримала ідею оновлення влади не лише шляхом виборів нового парляменту і низових ланок, але й шляхом реорганізації урядових структур, перегляду і розмежування уповноважень різних гілок влади.

Були й голоси про заморожения виборів, щоб зберегти ,,цінних працівників", які є в радах усіх рівнів. Була й критика Президента Кравчука за його дії, спрямовані на круте реформування влади і економіки.

Президент Л. Кравчук наприкінці наради у своєму виступі окреслив власний погляд нового етапу розбудови української держави. Він виділив два аспекти: внутрішньополітичний (збалянсована взаємодія між гілками влади) і зовнішньополітичний (Україна має в світі авторитет держави, яка проводить розвитну політику). Л. Кравчук вважає, що затягування конституційного процесу недоцільне, бо веде до хаосу і безвладдя. Він запропонував підтримати основні концептуальні положення про організацію державної влади і самоврядування, пізніше це розгляне Верховна Рада, а тоді проєкт виноситься на всенародний референдум, під час виборів народних депутатів 27-го березня.

Після дискусій нарада переважною більшістю голосів підтримала ці пропозиції Л. Кравчука та деякі пропозиції І. Плюща і внесла принципові зміни у проєкт резолюції: зникли попередньо внесені заклики на підтримку рад і вимога покінчити з двовладдям. Учасники наради проголосували за поширення прав та можливостей самоврядування. Підсумки всеукраїнського референдуму та вибори нової Верховної Ради мають показати, якою буде нова влада в Україні. Щоправда, деякі актуальні питання ще будуть вирішуватися на дев'ятій сесії Верховної Ради, що розпочинає працю 20-го січня, особливо питання ядерного роззброєння.

Голова Соціялістичної Партії України Олександер Мороз почав нараду ,,спробою політичного розстрілу рад".

Україну ЗСА повинні розглядати окремо від Москви

Джерзі Сіті, Н. Дж. — На телевізійній програмі Джана МекЛофліна ,,Один з одним" у суботу, 15-го січня, гостем був колишній секретар Департаменту оборони Ричард Чейні в Уряді президента Джорджа Буша. Розмова велася на тему день перед тим підписаного у Москві договору трьома президентами: Леонідом Кравчуком, Биллом Клінтоном та Борісом Єльцином про розмонтування і вивезення ядерних боєголовок до Росії з території України.

Москва, 14-го січня 1994 року. Тристоронній договір підписують президент З'єднаних Стейтів Билл Клінтон, президент Росії Боріс Єльцин і президент України Леонід Кравчук.

Дж. МекЛофлін на самому початку розмови-інтерв'ю ствердив, виглядає, що головним архітектом політики орієнтації на Росію, яку застосовує президент Клінтон, є Строб Толбатт, при чому підкреслює, що цей останній завжди був проросійського наставлення.

Переходячи до конкретних запитів, Дж. МекЛофлін звернувся до Р. Чейні, щоб він висловив свою думку щодо такої беззастережної підтримки Б. Єльцина зі сторони ЗСА. Р. Чайні сказав, що, на його думку, ЗСА не повинні так сильно перейматися проблемами Москви. Правда, що проблеми є дуже важливі, але ЗСА мусять починати розглядати інші частини колишнього СССР. Для прикладу Р. Чейні навів Україну. Дж. МекЛофлін з цим погодився і відразу поставив запит, чи не спілкуються ЗСА з Україною шляхом через Москву?

Р. Чейні сказав, що ,,ми маємо склонність дальше продовжувати нашу працю в той сам спосіб, як це робилося в минулому. Тоді єдина зупинка була в Москві, там все полагоджувалося і воно відносилося до всіх. Тепер це не є актуальне. Ми мусимо найперше усвідомити, що наша підтримка у перебудові є конечною, але не зв'язувати це з будь-якою одною особою та здати собі з того справу, що нам потрібно будувати сильні підвалини для спілкувань з усіма республіками колишнього СССР. Коли мова про Україну, то ми не можемо будувати своїх відносин з Україною на підставі подій у Москві. Це мусять бути відокремлені відносини, які не повинні зосереджуватися тільки на ядерній зброї, але також на питаннях економічних і політичних змін в Україні".

В Ізраїлі відбудеться референдум щодо Ґолянських висот

Єрусалим. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Рабін потрактував ,,поважним успіхом" женевські переговори президента З'єднаних Стейтів Билла Клінтона і сирійського лідера Гафеза Асада. Міністер закордонних справ Шімон Перез висловився в подібному сенсі: ,,Нас особливо тішить заява сирійського президента, в якій він уперше згодився з необхідністю встановити нормальні стосунки з жидівською державою, тобто визнати існування Ізраїля і підписати мирний договір".

Тим часом спостерігачі годяться в тім, що заява Г. Асада вимагає від уряду Ї. Рабіна таких відповідних кроків, на які він не є готовий. В останні дні ізраїльський прем'єр прийшов до висновку, що питання про Голянські пагорби може бути розв'язане тільки шляхом національного референдуму. Не тяжко, однак, передбачити, що в цьому референдумі уряд Ї. Рабіна зазнає поразки, оскільки ідея повернення сирійцям Голянських пагорбів числиться серед найбільш непопулярних. Але з іншого боку, Ї. Рабінові і його міністрам доведеться мати справу з тиском З'єднаних Стейтів, які наполягають на активному розвиткові близькосхідного мирного процесу.

Щодо палестинців, то їхні лідери дуже обережно коментують американсько-сирійську зустріч у Женеві. Вони побоюються, що відновлення ізраїльсько-сирійських переговорів вплине на наставлення Ізраїля в питанні палестинської автономії. Сирійські офіційні чинники не один раз називали Ясіра Арафата конформістом, який заради власних інтересів зрадив загальноарабську справу.

У вівторок, 18-го січня, в єгипетському місті Табі відновилися ізраїльсько-палестинські переговори щодо палестинської автономії. Керівник делеґації від ПВО Набіль Шаат сказав, нібито сторони невдовзі підпишуть остаточний протокол про передання адміністративної влади в зоні автономії палестинським органам самоуправління. Водночас чимало питань все ще залишаються тяжкими для розв'язання. Найбільш суперечливі серед них стосуються безпеки кордонів і розміру територій довкола Єрихону.

Студенти готуються до березневих виборів

Філядельфія (О. Опанасюк). — ,,В часі передвиборчої кампанії до українського парляменту агітуватимемо за кандидатів, що мають міцні державницькі переконання, є професіоналістами і відстоюють інтереси українського народу, а також за проведення справді демократичних виборів", — заявив заступник голови Центрального Союзу Українського Студентства Василь Бойчук на зустрічі з українцями Філядельфії, що проходила 15-го січня у приміщенні Українського Культурного Центру. ,,Для цього пляну́ємо залучити до 15,000 студентів-добровольців, охопивши триста виборчих округів Центральної, Східньої і Південної України", — сказав він.

У Києві вже діє утворений ЦеСУСом студентський молодіжний центр ,,Свобода вибору", що координуватиме цю роботу. Крім того студенти плянують узяти найактивнішу участь у нагляді за процедурою голосування. Для тих із них, котрі відбудуть до виборчих округів, буде організовано ряд навчальних семінарів. Допомогти українським студентам зголосилися представники кількох громадських організацій країн Східньої Европи, що вже мають досвід у проведенні таких заходів, як болгарський ,,Рух за демократичні вибори й громадянські права". В тім і для самих спудеїв ця праця не є новою — їх зусилля у свій час ,,провели" до Українського парляменту Олеся Шевченка в Києві і Віктора Пинзеника у Львові.

Проблема фінансування задуму, відзначив Василь Бойчук, є найважливішою: теперішньої студентської стипендії замало для подорожі. ,,Зрештою, усе, що нам потрібно — доїхати, мати що з'їсти і де переночувати. Серед подібних проєктів наш — чи не найдешевший", — сказав він.

Василь Бойчук розповів також про діяльність ЦеСУСу, під чиїм крилом тепер дві найбільші студентські організації України — Українська Студентська Спілка (УСС), яка має більшість своїх осередків на Сході, Півдні України й Подніпров'ї, Союз Українського Студентства (СУС), добре знаний на Західньоукраїнських теренах, а ще ряд організацій українського студентства цілого світу. В числі завдань Централі — допомога українському студентському рухові в інших країнах (незабаром за її сприяння має постати Союз українських студентів Росії), допомога у відродженні зарубіжних об'єднань української студіюючої молоді. Останнє є метою приїзду Василя Бойчука до З'єднаних Стейтів. До цього Василь відвідав Канаду, як делегат Світового Конгресу Українців, де зустрічався також з лідерами канадських студентських організацій. Одним з вислідів таких зустрічей і консультацій стала угода між ЦеСУСом та Федерацією Студентів Канадських Університетів, згідно з якою плянується проводити регулярний обмін студентами обох країн.

Зустріч з Василем Бойчуком у Філядельфії організувала Українська Федерація Філядельфійської Округи.

В Україні

КИЇВ. — Керівництво Києво-Могилянської Академії звинувачує членів УНСО у злочинах. Від 13-го січня Університет КМА охоронятимуть не вояки УНА—УНСО, а курсанти Вищої військово-морської школи, яка розташована на території КМА. Проректор Києво-Могилянської Академії з господарських питань Людмила Крижанюк заявила, що охоронці УНСО часто були на чергуванні в нетверезому стані, приводили сторонніх осіб, розкрадали майно.

ЗАПОРІЖЖЯ. — У місті Енергодар Запорізької області сталася аварія на Четвертому енергоблоці Запорізької Атомної Електростанції. Через зіпсований кран стався витік близько 10 літрів радіоактивної речовини. Дезактивізація тривала три години. Повідомляють, що в цілому на Запорізькій АЕС радіяційний фон не змінився і виробничий процес не припинився. Інженер інформаційного центру Запорізької АЕС Галина Боровська заявила, що комісія фахівців з'ясовує причини і наслідки витоку.

РОСІЯ ПОВЕРТАЄТЬСЯ ДО СТАРОЇ ПОЛІТИКИ

Москва. — В міністерстві закордонних справ Росії відбулася нарада в питаннях зовнішньої політики. Виступ на ній міністра Андрея Козирева ще раз засвідчує зміну орієнтації зовнішньополітичного курсу Росії — від визнання незалежности колишніх совєтських республік до повного втягання їх в орбіту російського впливу. Практично це означає, що від часу перемоги на виборах Ліберально-демократичної партії, програмою якої є відновлення російської імперії, цієї ж самої цілі все відвертіше досягають офіційні російські чинники. ,,Країни Співдружности Незалежних Держав і Балтика — це той район, де зосереджені першочергові інтереси Росії. Звідти ж іде найбільша загроза цим інтересам", — сказав, між іншим, на згаданій нараді А. Козирєв. Головним стратегічним питанням зовнішньої політики Росії він назвав ,,захист прав росіян у близькому закордонні". Щось більшого — міністер А. Козирєв, всупереч попереднім міждержавним домовленням, намагався обґрунтувати доцільність збереження російської військової присутности в усіх без вийнятку колишніх совєтських республіках. ,,Ми не повинні залишити тих районів, котрі століттями служили російським інтересам", — підкреслив А. Козирєв.

Призначено нових амбасадорів України

Україна (Р. Руденко). — В Міністерстві Закордонних Справ України повідомили, що амбасадором України в Ірані призначено Івана Майдала, який до цього працював радником амбасади України в Ірані. Між Україною та Іраном інтенсивно налагоджуються зв'язки і проводяться консультації на високому рівні.

Колишній директор Інституту Міжнародних Відносин Віктор Пащак став амбасадором України в Арґентині. Амбасадором України в Канаді, як уже інформовано, став Віктор Батюк, який працював представником України в ООН.

Україну вже визнали 145 держав світу і процес цей триває. Дипломатичні відносини Україна вже має з 131 країною.

Допоміжна рука з діяспори далі простягнена

Р. Воронка (зліва) і В. Воловодюк в редакції ,,Свободи".

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Інж. Володимир Воловодюк і д-р Роман Воронка вже втретє з цих самих причин відвідують редакцію ,,Свободи", але кожний раз вони мають багато нового сказати та почванитися своїми успіхами на відтинку превважливої ділянки — постачання українських підручників до шкіл в Україні. Оба вони, як інформують, періодично відвідують Україну, щоб на місці провірити, як іде праця над все новими проєктами, що їх вони передають в Україну до виконання і слідкують постійно чи намічене в час пороблено.

З радістю інформують вони, що при кінці шкільного року 1993 появилася, як було пляновано, п'ята з черги книжечка для шкіл, призначена на літо п. з. ,,Зелена неділя" у накладі 280,000 примірників. Всі п'ять читанок, що їх випустив Фонд Допомоги Школам України при ККДУ за головуванням інж. В. Воловодюка появилися при активній фінансовій допомозі Українського Народного Союзу, місії ,,Думки про віру" під проводом активного пастора Івана Шепелявого і особливо щедрих для цієї цілі секретарів в Маямі.

З початком навчального року 1993—94 випущено чергове видання для шкіл — ,,Історію України" Дмитра Дорошенка, яка призначена для 7-ої і 8-ої кляс, тиражем 300,000 примірників та коштом 60,000 дол., що їх в цілості покрила Асоціяція Українсько- Американських Сеньйорів в Маямі, Фла.

Взагалі ці жертвенні наші сеньйори зібрали досі на видання шкільних підручників вже 250,000 дол., під проводом голови асоціяції Миколи Ракуша і членів Михайла Ковальчука, проф. Миколи Чировського і Богдана Мака.

Знаючи теперішні обставини в Україні ставимо нашим організаторам цієї найважливішої освітньої ділянки питання, в який спосіб приділюється ці нові шкільні підручники та, яку контролю має ФДШУ над їх господаренням.

Довідуємося, що вже перед появою ,,Історії України" в часописах України, зокрема в журналі ,,Освіта", появилося доручення для освітних місцевих управлінь, підписане заступником міністра освіти В. Зайчуком про переслання до всіх шкіл безплатного підручника, з розподілу якого мають звітувати відповідні чинники. Крім того була відповідна реклама в радіо і телевізії, а В. Воловодюк на прохання Міністерства Освіти урочисто вручив у школі ч. 257 в Києві перші примірники історії. Досі роздано 140,000 примірників, а 160,000 є змагазиновані для наступного шкільного року.

Коли питаємося про черговий проєкт, наші гості вияснюють, що ним є преважливий для шкіл України тритомник ,,Хрестоматії української літератури" XX сторіччя. Головним редактором видання є проф. літератури Київського Державного Університету Василь Яременко, а співредактором д-р Євген Федоренко, голова Шкільної Ради в ЗСА. Це важливе видання з уваги на те, що у ній вкінці

(Закінчення на стор. 5-ій)

У СВІТІ

П'ЯТЕРО ІНДІЙСЬКИХ вояків зі складу миротворчих сил ООН у Сомалії дістали тяжкі поранення у висліді вибуху підкладеної місцевими бойовиками міни. Як відомо, до 1-го лютого Рада безпеки ООН має вирішити, яким буде характер миротворчої місії в Сомалії після виведення звідти найбільш боєздатних військових контингентів ЗСА і західніх країн. Їхній відхід послабить коаліційні сили і спричинить нову хвилю насильства в країні, де вже декілька років триває кривава війна за владу між місцевими племенами.

ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК пакістанського міністерства закордонних справ заявив в Ісламабаді, що Пакістан ,,володіє технічними можливостями в ядерній ділянці, однак на вищому політичному рівні було прийнято рішення не створювати атомової зброї". Дипломат назвав безпідставними опінії деяких газет, нібито прем'єр Беназір Бгутто вважає ядерну програму стримуючим чинником щодо Індії. ,,Ця програма має вийнятково мирне спрямування", — запевнив представник пакістанського міністерства закордонних справ.

У ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ виборах у Фінляндії жоден з 11 кандидатів не дістав понад 50 відсотків голосів, тому через два з половиною тижні відбудеться друга рунда. У ній візьмуть участь лише два кандидати, які в першій рунді виборів випередили решту претендентів.

НА АДРЕСУ ГОЛОВНОГО поліційного бюра у Відні надійшов лист, в якому його автори у формі ультимативу вимагають від австрійської влади звільнення з тюрми лідера неонацистів Готфріда Кюсселя. У випадку відмови його прихильники обіцяють розпочати кампанію терору на території всієї країни. Між іншим, вони мають намір отруїти харчі в найбільших крамницях і ресторанах Відня, а також ,,дарувати" дітям, що бавляться в парках перед будинками, отруєні цукерки.

В АМЕРИЦІ

62-РІЧНИЙ АДМІРАЛ резерви Боббі Рей Інмен, якого президент Билл Клінтон рекомендував на пост секретаря Департаменту оборони замість Леса Еспина, який зрезиґнував, відкликав у вівторок, 18-го січня, свою кандидатуру. Рішення Б. Інмена викликало здивування, бо Сенатська комісія у справах озброєння вже підготовлялася почати переслухання щодо його кандидатури, і мало хто сумнівався, що Інмена затвердять головою Пентагону. ,,Мені було нелегко прийняти рішення, але прийнявши його, я відчув полегшу", — сказав Інмен на пресовій конференції. Він підкреслив, що між ним і Клінтоном нема ніяких розбіжностей щодо діяльности Пентагону. Своє рішення він пояснив тим, що ,,позитивні відгуки (про нього в газетах) стали швидко змінюватися негативними". Б. Клінтон публічно висловив жаль у зв'язку з рішенням Інмена.

КОЛИШНІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ амбасадор у Дамаску Ричард Мирфі недавно надрукував у газеті ,,Ню Йорк Таймс" статтю про те, як важко буде наладити відносини з Гафезом Ассадом. Цю точку зору поділяють і багато співробітників Державного департаменту. Сирійський президент залишається непопулярним у більшости американських коментаторів. Один з них — політичний коментатор тієї ж ,,Ню Йорк Таймс" Ейбрагам Розентол — назвав свою статтю про женевську зустріч Билла Клінтона з Г. Ассадом ,,Самміт з вбивцею". Е. Розентол називає сирійського лідера ,,одним з найдосвідченіших убивць на світі" і зауважує: ,,За кількістю трупів Ассад, мабуть, є чемпіоном світу серед діючих убивць. Вбиває він переважно сирійців".

НЕБУВАЛИЙ ХОЛОД — наслідок проникнення арктичного повітря з Канади — навістив центральні і північно-східні райони ЗСА. За останні кілька днів жертвами морозів стали 25 осіб. Останній нещасний випадок був зареєстрований у Чикаго, де поліціянти знайшли 91-річну Вікторію Морін, яка примерзла до підлоги в кухні власного будинку. Будинок В. Морін не був опалюваний, а з рури на кухні витікала вода і на підлозі кухні утворилися калюжі, які незабаром перетворилися в лід.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send adress changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Катастрофа у природі

Коли несподівано трапляється велика катастрофа у природі — всі інші події і проблеми відходять на задній плян. З усіх катастроф, що її створює сама природа — це землетрус. Бо від пожежі, від виступу з берегів моря чи рік, навіть від гураґану і так званої повітряної труби можна якось рятуватися, можна втікати, шукати рятунку на горбах, можна якось — успішно чи невдачно — боронитися. Від землетрусу не можна втекти, його не можна передбачити і не можна з ним боротися. Найгірше почування дорослої, здорової фізично і духовно людини, є почуття і свідомість своєї повної безсильности. Таке якраз страшне почуття мають вояки, які на боєвому фронті опинюються у гураґанному артилерійському вогні ворога, — не можна скритися в окопах, нема на бойовищі таких бункрів, які встоялися б під ударами важких гарматніх стрілен, не можна втекти від своєї долі і єдиний рятунок — у молитві.

Із усіх 50-ти стейтів Америки — найбільш податлива на землетруси Каліфорнія, стейт найбільший та, мабуть, найкращий кліматом і рослинним світом. До історії перейшов жахливий землетрус у Сан Франсіско у 1906 році (17-го—18-го квітня), згинули тоді 508 осіб і було шкоди на 350 млн. дол. — тодішньої вартости. У 1982 році Сан Франсіско впав знову жертвою землетрусу із сотнями людських жертв та більйонами матеріяльних втрат. Вночі з 16-го на 17-те січня ц. р. землетрус навістив околицю третього найбільшого міста в Америці (після Ню Йорку і Чикаго) — Лос Анджелес. Перші звідомлення відтіль були заспокійливі: вибухли, мовляв, пожежі, є великі матеріяльні втрати, але нема жертв у людях. Дальші вістки були куди сумніші, а деякі подробиці з'ясовували людські трагедії. Їхав поліціянт на мотоциклі і влетів у діру роздертого землетрусом мосту — впав з висоти кількохсот стіп у пропасть. Коли розгортали руїни домів — знаходили мертвих чоловіків, жінок і дітей. Радіо-телевізійні підсумки заподіяних шкід подавали різні цифри людських жертв: їх було понад 30. Точніших відомостей ще немає. Як завжди, при всіх катастрофах природи, діє подиву гідна рятункова машина: рятункові амбулянси з лікарями чи парамедиками, — поліція, — пожежна сторожа, — стейтовий губернатор мобілізує національну ґвардію, появляється надзвичайна, наче автоматична, любов ближнього: один одному допомагає.

Америка й Каліфорнія не єдині у світі з лихом землетрусів. Мехіко, Японія, Філіппіни — алярмували світ подібними катастрофами. І всюди проявлялася якась дивна людська вдача: ніхто з автохтонів не хотів переїздити до безпечнішої країни чи бодай у безпечніше місце. Деякі південні стейти Америки страшенне потерпіли в минулому році від повеней і зформованих над Атлантиком гураґанів. А мешканці цих стейтів порпалися у румовищах своїх домів, де був похоронений увесь їхній життєвий дорібок, але рішуче відмовлялися переноситися кудись інде. Чи це фаталізм, чи глибока любов свого кусника землі, свого дому, того клаптика території, який становить для людини ввесь світ. Воно пригадує становище численних наших активних громадсько-політичних діячів у Галичині між двома світовими війнами. Коли радіо повідомило, що „Хоробра Перша Радянська Українська Армія переступила Збруч, щоб визволити братів з польської неволі", стало ясно, що „визвольники" виарештують і вивезуть ввесь західньоукраїнський ґромадський актив. Але не всі це розуміли. Високоосвічені діячі понад пересічну міру, з Дмитром і Костем Левицькими у проводі, залишилися кажучи: „Хай буде, як буде — це моя батьківщина і мусимо бути з народом". Всі згинули. Адже це нахлинула дич — нарівні з землетрусом.

Володимир Романюк,
Україна

ЧИ СТАНЕ ЄЛЬЦИН РОСІЙСЬКИМ ГІНДЕНБУРҐОМ?

I

Очевидно, ми не ставили би подібного запиту, бо в цілому, мабуть, байдуже, ким би ще запрагнув собі стати російський президент: конституційним чи й просто монархом, диктатором чи, зрештою, племінним вождем...

Не ставили б ми подібного запиту й тоді, якби сучасна політична ситуація на уламках тоталітарної системи так нагло не завагітніла потенціяльною загрозою незалежности, суверенности та демократії в Україні. З безперечною перемогою так званих російських ліберал-демократів у виборах до Державної думи подібна загроза набирає щовиразніших зарисів.

Ми не ставили б такого запиту, якби лідер тої партії, „господин" Жіріновський не йшов до вершин влади протоптаною стежкою довоєнних німецьких націонал-соціялістів (сиріч, фашистів). Стежкою, якою видряпався на владний олімп чорної пам'яті Адольф Шикльгрубер. Чим усе це згодом обернулося для людства, відомо...

Відомо й те, що Гітлер і гітлерчуки вже з порога відкидали ідею української незалежности. Нині маємо нагоду переконуватися, що Володимир Вольфович переплюнув, як мовиться, й самого фірера німецьких наці: він не схильний до незалежности будь-якої з колишніх складових Російської імперії. Очевидно, не стосується це хіба що „єдіной і неделімой", під тверду п'яту якої, згідно з глибоким переконанням „господіна" Жіріновського, мають повернутися всі колишні царсько-імперські, а відтак, імперсько-большевицькі піддані так званих окраїн, тобто, просто колоній Росії.

... Яких тільки епітетів не удостоювався Гітлер! І психопат, мовляв, і круглий ідіот, і взагалі біснуватий бездара... І що ж: „психопат, круглий ідіот, біснуватий бездара" прийшов до влади, безцеремонно розштовхавши гострими ліктями своїх політичних опонентів: від червоних комуністів — до невиразного забарвлення демократів. Розштовхав, і жваво розправився з ними.

Спритно скориставши з нагоди — зі злиднів, що обсіли Німеччину після відомого принизливого для неї Версальського договору 1919 року, та з розгублености м'якотілого уряду Гіндербурґа перед економічною та соціяльною руїною в країні — Гітлер і К° при найменшій нагоді забивали баки німецькому народові обіцянками. І таки забили. Міцно забили!

Невиразного забарвлення демократи поблажливо посміхалися на „витівки" відставного єфрейтора райх сверу та вовтузилися собі над питанням, котра з партій має стати біля владного керма. І лише коли вдарив „грім з ясного неба", розпачливо пробекало: „Гітлер — це війна!"

Не оминули різного роду подібні епітети й російського ліберал-демократа Жіріновського. Мабуть, не варто заднім числом смакувати нехитрі анекдоти простолюду на його адресу. Набагато ж бо нікчемнішими, після тріюмфу „командос" Володимира Вольфовича на згаданих виборах, бачаться нині „жарти" розумників від політики, публіцистики etc. Зокрема, й тих, котрі мали би, принаймні елементарно, орієнтуватися в уроках історії. Вона ж — історія — повторюється. Нинішні демократи та іже з ними також в унісон заволали на весь світ: „Жіріновський — це війна!" Зовсім, скажемо відверто, не оригінально заволали. Бо наче й до цього, ось уже впродовж кількох років, не було очевидним, що до вершин влади в Росії відчайдушно рвуться великоросійські шовіністи. Озброєні, до того ж, фашистською ідеологією.

Закінчення буде.

Катерина Немира

85-ліття мистця

Відомого мистця Михайла Дмитренка широкій громадськости Америки і Канади не треба представляти. Творчість є найкращою його візитною карткою. Українські собори і церкви, прикрашені працями М. Дмитренка не тільки зігрівають душі українців, що проживають в Америці і Канаді, але й гідно представляють культуру українського народу серед інших культур народів світу.

Своє 85-ліття художник відзначив завершенням запрестольної ікони Матері Божої, яку він подарував парафії св. ап. Андрія Первозваного УАП Церкви (Соборноправної) в Дітройті. Ікона ще раз засвідчила великий талант мистця і його вміння в своїх творах поєднати традиції власне українського канонічного іконопису з особливим ліризмом і чуттєвістю українського характеру. Його Богоматір з Сином, маленьким Ісусом, що тримає в руках українську іграшку-коника немов промовляє до нас, що розуміє тривоги і клопоти матерів-українок в цей тривожний час. Сумні, задумані очі її світяться розумінням і спокоєм, а червоні шати на золотому рельєфному фоні творять особливу вібрацію світла і вражають глибиною та багатством кольорових співвідношень. В інтер'єрі церкви ікона відразу зайняла чільне, домінуюче місце і не тільки тому, що вміщена в центрі храму, але й тому, що гарно зкомпонувалася з іконостасом і з прикрашеними народною вишивкою рушниками та престольними покриттями.

Мабуть завдяки їй на її авторові в цей день було особливо людно в церкві. Парафіяни, сестрицтво, Парафіяльна рада зійшлись, щоб бути присутніми при посвяченні ікони. В чині посвячення взяли участь Єпископ Олександер Биковець, отець Максим Кобасюк, ігумен чину оо. Василіян у Дітройті, та отець ієромонах Ілля з Віндзору (Канада).

Святковий обід відбувся в залі парафіяльної школи Непорочного зачаття. Численні гості, а разом з тим і шанувальники творчості М. Дмитренка заповнили залю, прикрашену світлиною щойно закінченої ікони і квітами. Доповідь про вклад М. Дмитренка в розвиток українського іконопису виголосила проф. Аріядна Шум з Торонто, а д-р Богдан Стебельський коротко нагадав біографію мистця та його вклад в організацію мистецького життя українців в Німеччині, Канаді і Америці. З привітальним словом виступили: д-р Уляна Супрун від УККА, інж. Зенон Василькевич, голова Відділу УАК Ради та інші. Зворушення у маестра та й у всіх присутніх викликав торт в вигляді розкритої книги, піднесений Валентиною Євич, культосвітнім референтом Парафіяльної ради. Вів програму урочистости і виголосив заключне слово-привітання Єпископ О. Биковець, що щойно повернувся з України, де він брав участь в Соборі УПЦ КП та інтронізації Патріярха Київського і всієї України Володимира.

Гості з Клівленду, Вашінґтону, Чикаґо, Форт-Вейну оплесками зустріли виступ М. Дмитренка і щирі та теплі слова-роздуми про прожите життя, мистецькі проблеми, творчі задуми.

Раз по раз лунали побажання довгих літ, а в'язанка українських народних пісень подарована співачкою Ольгою Денисенко і ансамблем оркестри „Кобзар" (керівник Сем Мілс) була ще одним гарним і щирим дарунком маестрові.

Роман С. Голіят

„ВИБУХОВА БОЧКА"

Під таким заголовком економічний журнал „Форбс" з 3-го січня цього року помістив статтю Стіва Г. Ганка, професора економіки в Джанс Гопкінс Університеті в Балтиморі і сера Аллена Волтерса, віцеголови торговельної корпорації АІҐ у Вашінгтоні.

Перед заголовком автори згадують: „Як бачимо, російська і східньоевропейська економіка піднесуться лише тоді, коли Україна впорядкує свій економічний хаос".

Оба автори радять своїм читачам, щоб йшли на Схід з особливою обережністю. Російсько-українська вибухова бочка грозить експльозією, яка може мати шкідливі наслідки для колишнього Совєтського Союзу, як і для Східньої Европи.

Від Петра I Україна була під контролею росіян, а Росія Єльцина, як і її попередники, мають намір вимагати назад того, що для них уважається традиційним правом.

Російське втручання вже приневолило Грузію знову до ролі васальної держави. Те саме може статися з урожайною землею України, догідними портами й 52-мільйонним народом. Чому? Бо економіка України в безладді. Від того часу, як розпався Совєтський Союз, Уряд України присвятив багато часу боротьбі з Росією за Чорноморську фльоту й Крим, або вимагав від ЗСА закордонної допомоги за домовлення ядерного роззброєння. Витрачаючи час на таку боротьбу, Уряд занедбав економічні зміни.

Українська економіка в такому страшному занепаді, що вона опинилася на грані катастрофи. Держава фінансує підприємства, які тратять гроші й виплачують платні, а Уряд звичайно наказує своєму Центральному банкові друкувати гроші.

Суперінфляція зараз досягла 100 відсотків місячно, у п'ять разів більша, ніж в Росії. Від половини серпня карбованець знецінився зі 6 тисяч за доляр, до більш як 31 тисячі за доляр. Інфляція є фатальною хворобою. Якщо її не перевіряти, то вона знищить суспільство й торує дорогу до революції, а революція запрошує чужу інтервенцію. Росія є готовою.

Суперінфляція такого сорту, яку зараз переживає Україна, має в собі насіння самознищення. Це евентуально веде до майже цілковитої зміни внутрішньої валюти, заміни її чужою валютою. Якщо це станеться, то частина економіки, яка залежна від інфляційної допомоги, провалиться і потягне вдолину решту економіки.

Якщо центральний банк України буде продовжувати сучасну грошову політику, то українська економіка, мабуть, зазнає такого занепаду на весні. Якщо занепад наближається до кінця, як розв'язка, то щораз більше й більше українців глядить в сторону злуки з Росією. Злука вже має багато прихильників серед етнічних росіян, що становлять 22 відсотки населення України.

Продовження економічної кризи буде перешкоджати Україні відбивати російський тиск. Справді, Україна буде широко відкритою для російської військової окупації, такої, яка сталася в Грузії, Молдові і Таджикістані. Якщо це станеться, жодна з колишніх совєтських республік не буде безпечно незалежною. Мадярщина, Польща, Словаччина і Румунія, які межують з Україною, будуть також зазнавати потенційного тиску від Росії.

У цілій Центральній Европі і колишньому Совєтському Союзі Україна є єдиною могутньою балянсовою силою у відношенні до мілітарної сили Росії. Це є важливо для цілого реґіону, щоб Україна перебула свою економічну кризу і змогла залишитися незалежною від Росії.

Для забезпечення своєї незалежности й підвищення реґіональної стабільности, Україна потребує встановити сильну вимінну грошову систему. Це буде вимагати від Уряду скасувати Центральний банк і встановити грошову установу, яка пов'яже обіг українських грошей з американським доляром, при допомозі усталеної вимінної тарифи і 100-відсоткової долярової резерви для українського грошового обороту. Ця ідея саме тепер може помогти. В дійсності Президент Леонід Кравчук, з яким оба згадані автори розмовляли в жовтні 1991 року, перестерігав перед такою суґестією проф. Ганке.

Тепер, коли Монетарний Міжнародний Банк врешті вскочив на поїзд монетарного уряду, ця система може бути встановленою за допомогою позички Міжнародного Монетарного Фонду. ММФ встановлює кошторис, який буде потребувати український фінансовий уряд не менше одного більйона долярів початкової резерви, яку ММФ радо позичить. Як суперінфляція закінчиться, запотребування на українські гроші скоро збільшаться, як долярова резерва гроша. Подібну справу мала Естонія, де, за порадою проф. Ганке, встановлено успішний грошовий уряд — подібний до монетарної системи з червня 1992 року. Український монетарний уряд заробить відсоток зі своєї долярової резерви, інвестуючи її в певному активі, як банкова державна скарбниця ЗСА.

У березні 1993 році представники уряду Боріса Єльцина говорили провідникам Східньої Европи, щоб вони не трудилися будувати великі амбасади в Києві, бо протягом 18 місяців вони будуть знижені до консульських секцій. 18 місяців від березня 1993 року — це грудень 1994 року. Україні не залишилося багато часу, щоб довести свою економіку до порядку, щоб не попасти у простягнуті руки Росії, кажуть автори згаданої статті.

Оксана Пахльовська

* * *

Є різні Олімпи.
Що сняться комусь.
Такі недосяжні — або ж недалечко.
Оті, де справіку аж тісно від муз,
і ті, де вже тільки пасуться овечки.

Квітучі Олімпи. І гори сміття.
Притулок для птахів. Або космодроми.
Де спів соловейка. Де вовка виття.
Позичені. Власні. Забуті. Сплюндровані.

Олімпи, де сонце. Де ніч голуба.
Де бог мармуровий розбився на друзки.
Де німфи танцюють. Де ціла верба
розів'ється завтра з сухої галузки.

Де світло безкрає. Де хмари легкі.
І спокій, і літо триває віками.
Є різні Олімпи.
...А є і такі —
до часу притихлі над світом вулкани.

Д-р Євген Федоренко

ШКІЛЬНА РАДА — УКРАЇНА

IV

Навчально-виховна праця в школах підпорядковувалась русифікації під парасолькою „інтернаціоналізму", партійности, фальшивої ідеї мертвонародженого утворення — так званої „нової історичної спільноти" — совєтського народу. Злочинним був і замах, що його вчинив на українську родину тоталітарний імперський режим, який через репресії і насаджування брехливої ідеології не тільки призвів її до економічного занепаду, а й спустошував духовність, позбавляв національної самобутности.

Отож, куди не кинеш оком — бачимо сліди беззаконня, денаціоналізації. Тому потрібна найенерґічніша праця, аби подолати страшні наслідки суспільних спотворень, насильної русифікації. Тим часом нас дуже засмучує те, що повернення школи до рідної мови, до державної відбуваються занадто повільно, мляво, маштаби цієї праці здаються вкрай недостатніми. Деякі працівники установ освіти виявляють неоправдану й незрозумілу пасивність, якусь невиправдану боязкість. Більше того — навіть така відповідальна особа, як голова Комісії Верховної Ради України з питань народної освіти і науки Павло Кислий, виступаючи на першому з'їзді педагогічних працівників України і визнавши, що в багатьох реґіонах забута рідна українська мова, національна культура, прямо заявив: „Але чи слід при цьому здійснювати тиск на людей? Думаю, що ні".

Дозвольте запитати — про який тиск йдеться? Якщо вже говорити про тиск, то він справді був, але з протилежного боку. От переконливі цифри: у 1950/51 навчальному році в українських школах навчалося 80.3 відс. А тепер, за визнанням самого пана Кислого, „лише трохи більше 50 відс. школярів навчаються українською мовою". Як бачимо порівняльні дані красномовні. Гляньмо на мапу світу — де ще є країна, в якій підростаючі покоління навчалося б чужою мовою, а не рідною чи державною?

Зовсім інакше реаґують на цю ганебну ситуацію люди в Україні і не тільки, скажімо, на Львівщині чи Полтавщині. Ось про що говориться в листі, що його ми отримали в Донеччині, де русифікаторська політика і пропаґанда досягли, здається, найбільшого розмаху.

Навіть у селі Троїцько-Харцизьк українську школу з відомих причин (брежньовсько-сусловська шовіністична політика) в 1967 році, не питаючи згоди батьків, зробили російськомовною. Але тепер вчителі, очолювані директором Любов'ю Соколовою, не примирилися з діями русифікаторів і мовою, постановили перед собою мету — відновити українську школу. Замість допомоги, вони зустрілися з опором все тієї ж колишньої компартійної влади у селищі і районі, ходячи тепер від хати до хати, переконуючи в необхідності рідної школи. Були проблеми з вугіллям до опалення (у Донбасі!), з меблями і устаткуванням, важко з учителями і транспортом. Але своєю наполегливістю директор вирішила майже всі проблеми. Треба було придбати для них українські підручники — 25 штук для кожної кляси — від першої до одинадцятої. Шкільна Рада надіслала туди пачки з підручниками і іншою літературою.

Ми отримали один за одним кілька зворушливих листів, у яких наші українські колеґи, поряд із словами глибокої вдячности, діляться враженнями щодо надісланого їм проєкту програм навчання в школах українознавства, наголошують: „Навчати своїх дітей рідної мови, виховувати їх на українських вартостях і традиціях — благородна справа... Для нас, тих, хто проживає у східній частині України, на Донбасі, де практично відсутня україномовність, актуальними є ті ж проблеми, що важливі й для Вас: навчити дітей говорити українською мовою, розумітися, висловлювати свої думки і почуття мовою рідної землі, на якій ми всі народилися й живемо".

Було б, гадаю, добре, аби керівні працівники освіти (і не тільки освіти) на місцях, та й усі, від кого залежить справа відродження української школи, стояли ближче до народу, краще розуміли його потреби і сподівання, глибше аналізували сиґнали й документи на зразок згадуваного листа. Очевидно, що багато важливим в усуненні неґативних наслідків русифікації освіти і увага та сприяння такої високоавторитетної установи, як наприклад, Академія Наук України тощо.

Стрижнева проблема — повернути освіту в Україні у національне річище. Одну з важливих передумов цього бачимо в практичній реалізації концепції національної школи, розробленої Міністерством Освіти і схваленої Першим З'їздом педагогічних працівників України. Потрібно, зокрема, зосередити зусилля на невідкладному виданні навчальних підручників, сповнених національним змістом. І, разом з тим, припиняти вимушене функціонування в Україні шкільних підручників так званого загального союзного вжитку, тобто перекладених з російської мови як державної, або підручники ідеологічні за своїм змістом.

Ясна річ, попереду велика праця і в галузі оновлення та перепідготови педагогічних кадрів. Зрозуміло ж, реформу освіти гальмує й зокрема те, що над значною частиною вчителів ще й досі тяжіють застарілі уявлення, психологічні стереотипи й шабльони старих, застойних часів, вони ще перебувають у полоні прокомуністичних гасел та тверджень. І це призводить до неготовности йти на зустріч змінам, новим підходам до навчання і виховання на основі принципово нової національної освітянської програми.

Отже, больових точок, складних і невідкладних завдань на терені шкільництва в Україні ще, на жаль, дуже багато. І запорукою у їхньому успішному розв'язанні, в досягненні українською державою вищих ступенів освіти і культури є об'єднання зусиль усіх, кому дорогі незалежність і державність, гуманізм і демократизм, сучасне і майбутнє України.

Ялинка в „Рідній Школі" Чикаґо

П. Міхальська вручає Н. Хойнацькій привіт від губ. Дж. Едґара

Новорічна „Ялинка" в нашій школі відбулася 18-го грудня з участю учнів від дошкілля до 6-ої кляси включно. Діти приготовлялися до цього очікуваного свята майже від початку шкільного року під дбайливим наглядом своїх учителів.

На цю шкільну імпрезу прибули запрошені гості: Владика Михаїл Вівчар, Чикаґський Єпископ, о. крилошанин І. Кротець, настоятель собору свв. Володимира і Ольги, представник губернатора від етнічних груп П. Міхальська і представник комітету міст-побратимів Чикаґо — Київ Б. Шворц.

О 12-ій годині директор школи Н.Л. Хойнацька привітала гостей, родичів, учителів і учнів, які нетерпеливо очікували початку „Ялинки", і побажала веселих свят. Голова управи „Рідної Школи" інж. Нестор Попович привітав гостей англійською мовою і попросив Христину Таран вести програму.

Почалися виступи наших малят з дошкілля, які чистою українською мовою відспівали „Снігову пісню" (учителька Х. Таран і помічниця Н. Таран). Тоді учні 1-ої кляси — „Зайчики" і „Метелики" — відспівали пісню „Горобець взимі", коляду „Бог ся раждає" і віддеклямували вірш „Я маленький хлопчик" (учителі Н. Сидор М. Сосенко і помічник О. Гриневич). 2-га кляса „Волошки" і „Маки" відспівали пісню „Сипле сніг" і колядку „Спи, Ісусику" (солістка Адріяна Стасюк, учителі М. Мандзій, Н. Ющук і помічниця Л. Калін). 3-тя кляса — „Полтава" і „Одеса" — приготовили монтаж „Во Вифлеємі" і вірш В. Юрченка „Різдвяна пісня" (учителі К. Зарічна і М. Климчак). 4-та кляса — „Київ" і „Львів" — приготовила сценку Г. Різника „Зоря над вертепом" і коляду „На небі зірка" (учителі І. Соневицька і М. Трусевич). Учителька співу від дошкілля до 4-ої кляси — О. Гірна. У сценці брали участь учні: Арета Любічіч, Маркіян Соболь, Леся Дрозд, Олесь Григорчук, Данило Прочко, Стефан Стеців, Таня Скубяк, Ромчик Кашуба, Макі Ґорчинський, Андреа Зеліско і Орися Колодій. 5-та кляса віддеклямувала вірш „До Вифлеєму" і відспівала коляду „Бог предвічний" (скрипка — Наталка Кіналь, клярнет — Стефа Кавка і флейта — Наталя Колодій; учителька Л. Мудра). 6-та кляса підготовила вірш „Нема роду переводу" М. Петренка (учні К. Варагаш, Л. Зеліско, О.Остапчук, А. Соневицький і А. Трусевич), „Зимовий сад" Анатолія Качана (учні А. Максимів, О. Вербова і Ю. Плешкевич). Коляду „Спи, Ісусе" співала Катруся Варгаш (учитель М. Бучкович).

Після цих виступів прийшов св. о. Миколай з янголами під спів дошкілля „О хто, хто Миколая любить" і почав роздавати учням цукерочки. Тоді П. Міхальська привітала присутніх і в імені іллинойського губернатора Дж. Едґара подякувала за запрошення і передала директорці Н.Л. Хойнацькій письмовий привіт для школи. Це був приємний і несподіваний дарунок, немов признання для учителів, батьків і учнів за нашу працю, за затримання і продовжування наших українських звичаїв, традицій, а головне нашої прекрасної української мови! Щоб тут і там було одне!

Мгр Н.Л. Хойнацька

Різдвяна зустріч з В. Конопатським

В. Конопатський з приятелями.

„Ця різдвяна радісна вістка нехай наповнить ваші серця миром і спокоєм, яку дав нам наш Спаситель Ісус Христос", — такими словами Володимир Конопатський привітав своїх любих друзів у Сиракюзах в своєму новому мешканні для інвалідів, де він другий рік справляє цю традиційну зустріч.

Володимир Конопатський народився 1-го листопада 1956 року у Сибірі, в місті Воркута. Батьки Володимира в 1944 році були репресовані з національно-політичних причин і опинилися у сталінських тюрмах. Після тяжкої каторги, коли Володимирові було п'ять років, повернув з батьками на Україну до рідного села Чернелівки на Тернопільщині. Маючи 13 років його спіткала важка невиліковна недуга — параліч. Він став інвалідом і від тоді почалося гірке і нестерпне інвалідське життя і тяжкі умови проживання. Єдиною розрадою для Володимира була його глибоковіруюча бабуня, яка піклувалася ним і виховувала його.

В Україні були сильні переслідування віруючих, а також нелюдське ставлення до інвалідів. Володимир не занепав духом, а молив Господа про кращу долю. Господь вислухав його молитву і сталося чудо: в 1989 році завдяки друзям, які на руках винесли Володимира з комуністичної темряви через Італію до гостинної Америки, він опинився в містечку Кортлянд, 30 миль від міста Сиракюзи, Н.Й. Згодом переїхав до Сиракюз і за старанням добрих людей, які звернулися до американського уряду, одержав повне державне утримання, гарне мешкання, обслугу і медичне забезпечення. Його метою є здобути вищу освіту для кращого майбутнього. Володимир не забуває про своїх друзів інвалідів в Україні, підтримує їх на дусі і чим може матеріяльно допомагає їм.

Нехай ця різдвяна зустріч буде висловом подяки Володимира для його друзів.

Р.Ш.

Нові зацікавлення Україною

Дж. Клем

Коли людина здобуває будь-які досягнення виключно завдяки своїй наполегливій праці, то за це їй належиться признання. У цьому випадку такою людиною є молодий чоловік, що уважає за відповідне поділитися своїми думками на сторінках газети тільки тому, щоб інші молоді люди могли іти подібним шляхом і в той спосіб допомагати не тільки собі особисто, але також молодій українській державі. До таких належить молодий науковець Джеймс Іван Клем, член 347-го Відділу Українського Народного Союзу.

Він коротко розповідає про те, що народився 1967 року у Гартфорді, Конн., але більшість свого дитинства провів у Маямі, Фла, де його батько є викладачем Фльоридського міжнародного університету, а мати учителькою у фльоридській освітній системі. Він згадує, що тільки його мати є українського походження, але батько завжди цікавився справами України та зазначує, що він і його сестра виростали серед українсько-американської громади в Маямі.

Після закінчення з визначними успіхами середньої школи в 1985 році Дж. Клем вступає на гуманітарний відділ Свартморського коледжу, який з високими оцінками закінчує у 1989 році, спеціялізуючись у ділянках політичних наук та історії. Подає аплікації на стипендії з ділянки політичних наук на програму, яка включала б докторський ступінь. Таку пропозицію-стипендію дістав з Мишигенського університету в ЕннАрбор. Минулого року отримав стипендію ФЛАС (Форейн ленґвидж арея стадіс) — це урядова установа, яка надає стипендії, зокрема, для таких студентів, які цікавляться навчанням мови, політики та громадським устроєм іншої країни. Ці гроші зуживає на цілорічне навчання української мови в тому ж університеті. У травні 1993 року отримує ступінь маґістра, а місяць пізніше стає кандидатом на докторський науковий ступінь.

Він підкреслює, що Уряд ЗСА має цілий ряд стипендій, зокрема, на вивчення чужих мов. Від осені Дж. І. Клем завдяки дотації Міжнародної дослідчої та вимінної ради, установи, яка пропагує стипендії для вивчення країн колишнього СССР, студіює в Україні. Ця стипендія уможливила йому дев'ятимісячне перебування на Львівському Університеті, де він вивчає українську мову та робить досліди для його десертації, темою якої він вибрав „Розвиток політичних партій в Україні". Він уважає, що ріст політичних партій є конечним для розвитку України, як модерної демократичної держави.

На думку нашого молодого науковця Україною покищо мало цікавляться з уваги на незнання мови. Багато науковців, які вже знають російську мову, не хочуть вивчати ще одної слав'янської мови. Тому всі їхні джерела про Україну є з російськомовних матеріялів, що є дуже несправедливо. Одначе він вірить, що в найближчих роках це зміниться і велика кількість молодих науковців зацікавиться Україною, як україною вартою наукових дослідів.

Перебуваючи в Україні, хочу разом зі своєю бабунею з Америки Дарією Барон поїхати до місцевости, з якої походять мої українські предки та запізнатися з моїми рідними, яких я ніколи не бачив.

УНС отримує похвалу під час Братського Конґресу Нової Англії

Головна радна А. Ремик біля виставки.

13-го листопада 1993 року на нарадах братського конґресу стейтів Нової Англії, в готелі Герітедж Інн, Савтбирі, Конн., відбулася цікава подія. Перед входом до головної залі нарад була приміщена виставка братської праці УНСоюзу.

Виставка зображувала 100 літ історії Видавництва „Свобода", включно з експонатами про „Український Тижневик", український діточий журнал „Веселка", проєкти: навчання англійської мови в Україні в 1992 і 1993 роках, літні курси для українських вчителів англійської мови, який відбувся в літку 1993 в Київському Педагогічному Інституті та інформативні матеріяли про УНС. Експонати були приготовані Оксаною Тритяк на 100-ліття „Свободи" минулого вересня.

Делеґати із 65-ох різних братських організацій Нової Англії оглядали і подивляли союзову виставку. Під час нарад майже кожний із доповідачів висловлював в сторону УНСоюзу теплі слова похвали за гарно приготовлену виставку, а в своїй газеті Братський конґрес офіційно ґратулював УНСоюзові за проєкт навчання англійської мови в Україні.

Офіційним делеґатом від УНС на конґрес Нової Англії була головна радна і секретарка 238-го Відділу Анна Ремик з Кентон, Масс., яка прибула з мужем Вілліямом. Союзовий координатор братської діяльности Андрій Воробець був у заряді виставки.

А. Ремик обрано до головної управи конґресу. Формальна інсталяція управи відбулася на вечірнім бенкеті в готелю.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА АМБАСАДУ У ВАШИНҐТОНІ

ч. 8

Дирекція Фундації складає всім жертводавцям щиросердечну подяку за їхні щедрі пожертви на розбудову амбасади України в столиці ЗСА і є глибоко переконаною, що дальша фінансова поміч на закріплення цієї станиці у вільному світі буде продовжуватися.

17,811.47 дол. — Все-Громадський Комітет для відзначення Другої Річниці Самостійности України — Округа Албані, Ню-Йорк;

3,000.00 дол. — д-р Александер і Дарія Якубович;

1,070.00 дол. — Іван і Ева Урбан;

по 1000 дол. — Орест і Марійка Бойчук, Михаїл і Алля Герець, Надія і Марія Касянчук, Володимир і Аделя Літинські, Михаїл і Оля Павлів, Андрій Підвербецький (разом 3000 дол.), Богдан і Анна Покора, Сестрицтво Покрови Пресвятої Богородиці (Трой, Н. Й.), Саллі Смаліґо, Товариство Братства св. Миколая, Український Народний Союз, Відділ ч. 13 — Ватер-Вліт, Н. Й., Братство св. Петра і Павла при Українській Католицькій церкві в Колгоз, Н. Й.;

300 дол. — д-р Никола і Ярослав Борден, МД

по 200 дол. — Варвара Фінковят, Антоніна Павелко (разом 710 дол.);

195 дол. — Асоціяція Митрополітального Гартфорду Допомоги Україні;

150 дол. — Александер й Ірена Капустинські;

по 100 дол. — Катерина Баран, Софія Де Франко, Ярослав, Григорій і Анна Ґіна, Стефан і Ельзе Ґавтиш, Вацлав і Марі Ґощовські, Володимир Гуменюк, Володимир Кіцак, Осип Кутак, Петро і Рута Ленчур, Ярослав Марусин, Роман і Галина Микита (разом 200 дол.), Іван Шумляк, Йосиф Шимонович, Юстина Таневська, родина Адам Зборовські;

по 50 дол. — Марія Бакалець, Роман і Стефан Дицьо, Юрій і Алекснадра Гринів, Анна Федів (разом — 1,050 дол.), Космо Тонюк;

40 дол. — Марія Басараб;

по 30 дол. — Аделе Козловскі, родина Михайло Лучковські;

20 дол. і понижче — родина Дмитро Кіцак, Марія Козловська, Роман С. і Ольга Жовнір, родина Еміліян Бердей (10), Ядвіґа Хоптій, Марія Склей, Ольга і Дарія Пальсавські, Петро Ґвозд (5 дол.)

За Дирекцію Фундації Підтримки Дипломатичних Представництв України:

д-р Степан Ворох, інж. Дамян Кордуба, мґр Марта Шміґель

Українські сеньйори у Філядельфії відзначили 10-ліття свого Товариства

Імпреза, яку сеньйори влаштували для відзначення 10-ліття свого існування 7-го листопада 1993 року в Українському Освітньо-Культурному Центрі, увінчалася повним успіхом. Це потверджує хоч би факт, що заля була виповнена членами і гістьми „по береги". Імпрезу відкрив голова Товариства д-р Євген Новосад, молитву провели спільно о. митрат Зенон Злочовський і о. крилошанин Ярослав Шуст. Д-р Новосад привітав присутніх сердечним словом. Він згадав день 23-го квітня 1983 року, коли з ініціятиви кількох активних осіб нашої громади, в складі Ірини Кушнір, Анастазії Жилавої, Стефанії Кебуз, і проф. Володимира Винницького, Теодозія Гриціва, інж. Володимира Шипрекевича, інж. Ярослава Цюка, Володимира Кебуза і Лева Ганусяка, постало Товариство Сеньйорів, якого ціллю було згуртувати всіх людей старшого віку, „щоб зберегти їх від неактивности та використати їхній інтелектуальний і емоційний потенціял — для них самих та нашої української громади". Сеньйори зорганізувалися при Українському Освітньо-Культурному Центрі, діставши підтримку і признання тодішнього директора Центру д-ра Олександра Черника.

Основоположником і першим головою Товариства Сеньйорів став проф. Володимир Винницький. Він своєю працею розбудував товариство, надав йому структуру і статут, що обов'язує до сьогодні. Присутньому на залі почесному голові проф. Винницькому д-р Новосад подякував за його посвяту і працю, яку наша організація продовжує і є сьогодні найбільшою активною в нашій громаді. За час свого 10-літнього існування товариство доповнилося новими членами, що дало новий зміст його діяльності. Сеньйори зайняли поважне місце у проводі нашої громади. Д-р Новосад подякував теперішній Управі за взірцеву співпрацю, за влаштування нашого ювілейного свята, а о. митр. Злочовському — за духовну опіку. Він також згадав наших покійних членів, хвилинною мовчанкою вшановано їхню пам'ять. Д-р Новосад зложив слова подяки президентові Центру інж. Борисові Захарчукові та його персоналові під дирекцією Орисі Гевки за щиру підтримку, а також членкам СУА за співпрацю з нашим референтом Суспільної Опіки інж. Олександром Михалюком, відносно приготовлювання святочних дарунків для немічних і потребуючих людей похилого віку.

Д-р Новосад представив і привітав американських почесних гостей. Це були Вірджінія Франц — екзекутивний директор Центру Сеньйорів з Монтґомері Кавнті, з чоловіком, Алма Джекобс — колишня секретарка для Сеньйорів Пенсільванії і директор Департаменту здоров'я та гуманних послуг, тепер редактор і радіодиктор для журналу „Майлстонс", Джан Д. Факс — комісар Монтгомері Кавнті, і Мартін Л. Лавб — з палати репрезентантів в Гаррісбургу. Він привіз дві грамоти признання. Однією наділив Товариство Сеньйорів, другою його засновника — проф. В. Винницького. При цій нагоді сказав коротку промову і вітання.

Письмові привіти наспіли від Марії Т. Вайдінгер з Філядельфіської Корпорації старших віком і від Кеті Мегарджі з Державного Департаменту для старших віком з Гаррісбургу. Д-р Новосад представив і привітав також українських почесних гостей, що ними були: Віктор Батюк — постійний представник України до ООН, який виступив з дуже змістовною і цікавою доповіддю про ситуацію в Україні, д-р Стефан Ворох — представник збіркового фонду для української амбасади в Ню Йорку, який дякував за одержані пожертви і просив їх більше, щоб можна було виплатити борги. Дальші почесні гості — це президент УОКЦентру інж. Б. Захарчук, який сердечно вітав сеньйорів з 10-літтям, екзекутивний директор Цантру — Орися Гевка, обидва отці — митр. З. Злочовський і крил. Я. Шуст, д-р О. Черник, який придбав Центр і був його першим президентом, д-р Марко Шуст з дружиною і згаданий вже основоположник Товариства Сеньйорів проф. Володимир Винницький з родиною. У своєму слові він окреслив 10-ліття існування нашого Товариства, його працю і цілі, осягнені успіхи. Дякував д-ві Новосадові за вшанування його під час цього ювілею, репрезентантові Мартіну Лавбові за почесну грамоту, всім сеньйорам і Управі за їхній вклад у ріст Товариства і побажав їм дальшої енергії і снаги для продовжування праці. Про діяльність сеньйорів ми вже не раз звітували на сторінках преси.

Відтак був обід (борщ, індик, ярина, салатки, вино), а після обіду — програма. Її відкрила імпрезова референтка і ведуча Ірина Райнер нарисом „В 10-ліття Товариства Українських Сеньйорів". Потому вона представила ансамбль співу і танцю „Казка", що виступає під керівництвом д-ра Павлі Дуди-Луців в супроводі гітари і акордеону, і є третім поколінням українців, що поселилися в північно-східній вугільно-промисловій Пенсильванії. Від своїх предків і батьків вони одідичили любов до української пісні і народний танців, що зберегли у своїх виступах. „Казка" успішно виступала в містах Америки і вільної України. Її точки у нашій програмі заповідав і пояснював наш другий імпрезовий референт Зенон Чайківський. Почали свій виступ народною піснею „Циганочко моя" — аранжування Михайла Дуди, „Водограй" — слова і музика Володимра Івасюка, „Дам я яловицю" — народна пісня, і „В'язанкою народних пісень" — аранжування Михайла Дуки. Вірш Святослава Караванського „Хто в світі найдужчий" читала Таїса Слюсаренко. Далі йшов танець „Полька" у виконанні „Казки" — хореограф Павля Дуда-Луців. Зенон Чайківський читав гумористичний скеч Гриця Зозулі „Емерити". „Казка" виконала танець „Ой лопнув обруч" — його хореограф Микола Бойчук. Вірш нашого поета Сеньйора Юліяна Балана „Сеньйорам у 10-ліття", написаний спеціяльно для нашого ювілею, читала ведуча. „Казка" закінчила свою програму танцем „Гопак" — хореограф Давид Возняк. Заключною точкою всієї програми була „Молитва пенсіонера", перекладена з англійської Богданом Й. Тарнавським, без подання автора. Була це гарна поетична проза, у формі розмови-монологу з Богом. Її читала ведуча. Програма була на доброму поземі. Її збагатив ще Зенон Чайківський, переплітаючи точки веселими дотепами.

В імені господарських референтів Марії Данилів і Олександра Борецького ведуча подякувала поіменно всім особам, які багато годин провели в кухні для приготування обіду і подавання до столів. Столи ще не випорожнювалися, бо подано каву і солодке. А тоді саме найкращий час на гутірку. Тому й тягнулася вона досить довго. А коли вже прийшлось їхати додому і в роздумах по дорозі касувалось питання: яка буде наша друга декада, згадалася бадьора остання строфа з вірша Ю. Балана:

Усім Сеньйорам честь
і слава,
З них першунам
пошана вся.
Всьому Товариству
Сеньйорів
Ще многі, корисні літа!

Ірина Райнер

Допоміжна...

(Закінчення зі стор. 1)

будуть широко представлені письменники діяспори, про яких ще мало знають в Україні. Письменники України, твори яких друкувалися постійно у великих тиражах, у хрестоматії тепер заступлені скромніше на користь тих, яких досі менше знали. Організатори сподіються, що саме ця хрестоматія буде використана не лише в школах, але й у загальному ужитті, тому її появі посвятили особливу увагу. Підписано угоди з Видавництвом „Дніпро" із поданням реченців опрацювання підручників так для редакції, як і для видавництва, і перевіркою цього В. Воловодюком і Р. Воронкою.

Останній том хрестоматії має появитися до 1-го квітня 1994 року, два перші вже готові, а кошти видання покриває і тим разом Фонд Асоціяції Українсько-Американської Сеньйорів з Маямі з тим, що кошти того видання виносять 131,250 дол.

В часі гостини у „Свободі" В. Воловодюк представляє табелю на підставі якої розіслано до шкіл „Історію України" і вона цікава кількістю російськомовних шкіл, яким також приділено деяке число примірників, хоча табеля не вказує у якій пропорції.

Коли питаємося про дальші пляни активного ФДШУ, то у них на першому місці періодичні педагогічні журнали, на яких першу спробу видати українською мовою вже здекляровано 50,000 дол. тому, що такі журнали для правильного навчання дуже потрібні. Крім того проголошено конкурс на нові підручники історії, літератури, географії України та світової літератури.

Але все це вимагає великих фондів, а існуючі, на жаль, вже після таких видатків вичерпуються.

В. Воловодюк і Р. Воронка стверджують, що досі не було справді агресивної акції збірки фондів у діяспорі на таку ціль. Завдяки інформаціям у нашому щоденнику і закликам в пресі громада відгукнулася через відповідні організації з фінансовою допомогою дотепер, але на дальші видання фондів немає. Надіймося, що і ця розмова та висліди послідовної праці ФДШУ дадуть поштовх до дальшої жертвенности. Чеки жертводавці можуть виставляти на ККДУ (Coordinating Committee to Aid Ukraine), що є звільнений від податків, а прізвища добродіїв будуть видрукувані у підручниках. Пожертви висилати на адресу: W. Wolowodiuk, 66 Susan Dr. Chatham, N. Y. 07928.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів
371-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ, ТОВАРИСТВА ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ
у ВИППАНІ, Н.Дж.

З днем 1-го лютого 1994-го року обов'язки секретаря 371-го Відділу УНСоюзу перебирає ЯРЕМА РАКОЧИЙ. Просимо звертатися у всіх справах членства і забезпечення та вплачувати вкладки на адресу:

Yarema Rakoczy
40 Reynolds Ave.
Whippany, N.J. 07981-1228
телефон: (201) 428-1091

Комітет Допомоги Україні в МІННЕСОТІ
запрошує
українське громадянство на
ДОПОВІДЬ

ВИБОРИ В УКРАЇНІ 1994: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ НАШІЙ НЕЗАЛЕЖНОСТІ?

яку виголосить
ОСИП ЗІНКЕВИЧ
директор видавництва „Смолоскип"
що відбудеться
в суботу 29-го січня 1994 р. о год.6:00 веч.
в авдиторії парафії Св. Михаїла в Міннеаполісі, Мінн.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ДІТРОЙТ, Миш.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться
в неділю, 13-го лютого 1994 р. о год. 3-ій по пол. в Домівці С.У.А.
27040 Ryan Road, Warren, Michigan

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

20, 75, 82, 94, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного секретаря УНСоюзу, ВОЛОДИМИРА СОХАНА
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь:
Володимир Сохан,
головний секретар УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:
Д-р Олександер Серафин, голова
Роман Лазарчук, секретар — Ярослав Базюк, касир

ДОРОГІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „ВЕСЕЛКИ" І ЖЕРТВОДАВЦІ!

Наступив 1994 рік. Закликаємо Вас до нових пожертв на Пресовий Фонд „Веселки" та до поновлення передплати. Також просимо тих, хто оплачував торік „Веселку" для дітей в Україні, надіслати свої датки. Нехай „Веселка" звеселяє усіх українських дітей!

РЕДАКЦІЯ „ВЕСЕЛКИ"

СПІВЧУТТЯ
В пам'ять покійного кузина
інж.
ВОЛОДИМИРА БОБЯКА
складаємо $100 дол. на
ФОНД КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ в Дітройті.
Родині висловлюємо наше глибоке співчуття
родина — ГІРНЯКІВ у Клівленді

З глибоким жалем повідомляємо, що у вівторок, 18-го січня 1994 р. у Ню Йорку відійшла у вічність найдорожча МАМА І БАБУНЯ

бл. п.
КАТЕРИНА БАДЯК

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 20-го січня 1994 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ відправи в п'ятницю, 21-го січня 1994 р. о год. 9:30 ранку в укр. католицькій церкві св. Юра, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Залишені у смутку:
доньки — ГАЛИНА І МАРІЙКА
сини — ЄВГЕН І РОМАН з дружиною
внуки — ОЛЕКСАНДЕР І ДАНИЛО

З невимовним жалем ділимося сумною вісткою, що ранком 26-го грудня 1993 р. відійшов від нас у вічність наш невіджалуваний почесний голова ОБ'ЄДНАННЯ НАДБУЖАНЦІВ

сл. п.
ВОЛОДИМИР МАКАР

революціонер, в'язень „Берези Картузької" і польських тюрем, співробітник підпільної радіовисильні УПА „Вільна Україна", член крайових проводів ОУН в Австрії і Канаді, ініціятор і перший голова „Об'єднання Надбужанців", член редколегії „Літопису УПА", публіцист та невтомний працівник у боротьбі за визволення українського народу.

ПОХОРОН відбувся в середу 29-го грудня 1993 р. з церкви св. Миколая на український цвинтар св. Володимира в Оаквіл біля Торонто.

Покійний залишив в смутку:
дружину — ПАРАНЮ та блюкчу і дальшу родину в Україні

ВІЧНА І СЛАВНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ НАДБУЖАНЦІВ

ГОЛОВНА УПРАВА Т-ВА ВОЯКІВ УПА ім. ген.-хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки в ЗСА

з глибоким жалем і сумом повідомляє своїх членів, друзів, приятелів та всю українську громаду, що в понеділок, 17-го січня 1994 року відійшов у вічність

бл. п.
МИХАЙЛО ШАШКЕВИЧ-РИСЬ
підст. УПА

нар. 26-го листопада 1922 року в селі Стежниця, повіт Ліско

Довголітній член Головної Управи Т-ва Вояків УПА в ЗСА, який сповняв різні функції.

ПАНАХИДА — середа, 19-го січня 1994 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Дучинскі-Черко в Йонкерсі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — четвер, 20-го січня 1994 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині покійного, дітям та всій родині висловлюємо глибоке співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА Т-ВА ВОЯКІВ УПА В ЗСА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ дорогого і незабутнього МУЖА Й ВУЙКА

бл. п.
лікаря ветеринарії
РОМАНА ЯСЬКІВА

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
в суботу, 5-го лютого 1994 р. о год. 10-ій ранку
в церкві Успення Пречистої Діви Марії в Омага, Небр.
Денвер, Кольорадо, Арґентині, Люрді, Римі й Україні.

Про молитви за спокій душі покійного просять:
дружина — ЛУКІЯ
братанок — ЮРІЙ з дружиною ЛИЗОЮ, дітьми МИХАЙЛОМ І АНЕЮ.

Тому, що тіло покійного пожертвоване до Крейтон Університету в Омага, Небраска, на досліди над розвоєм поступу медичного навчання, замість квітів проситься, як ласка, жертвувати на стипендійний фонд ім. Романа Яськіва „для студента українця з України, котрий по закінченні медичних студій вернеться на Україну, в якій велике запотребування на лікарів спеціялістів.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 15-го червня 1993 року, відійшла у вічність наша незабутня і улюблена МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА, ТІТКА І СВАХА

бл. п.
НЕОНІЛЯ ТЕРШАКОВЕЦЬ
з Мигоцьких

Найсердечнішу подяку складаємо родині, приятелям і знайомим, що в днях нашого великого горя прийшли попрощати Покійну, взяли участь у похоронних відправах і своєю присутністю і словами розради старалися полегшити наш біль.

Сердечно дякуємо Владиці Михайлові Вівчареві, ЧНІ, тодішньому пароховi укр. кат. церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж., за відправлення Парастасів і Панахид, за відправлення Заупокійної Служби Божої, як рівнож за відслуження послідніх похоронних відправ на укр. прав. цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Глибоке спасибі о. Франкові Щадякові, ЧНІ, теперішньому пароховi церкви св. Івана Хрестителя, за відвідини наших Батьків ще за їхнього життя і за духовну опіку в шпиталі.

Щира подяка маестрові Михайлові Стащишинові за відспівання похоронних відправ.

Велике спасибі диригентові Василеві Гречинському і членам ньюйоркського хору „Думка" за відспівання Панахиди за Покійну.

Дуже дякуємо похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж. за старанне переведення похорону.

Спеціяльне глибоке спасибі д-рові Юрієві Демидовичеві, д-рові Константинові Кашнікову, д-рові Любомирові Кузьмакові та д-рові Андрієві Стефанівському за лікарську опіку під час недуги Покійної.

Дякуємо рідним, приятелям і знайомим, що прислали букети і вінки квітів на могилу.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

Андрій і Ліля Баран, Зеня Баран, Марійка і Роман Гавриляк, Дарія і Володимир Гойдиш, Дарія і Данко Завадівські, Люба Заславець з родиною, Роман і Кеті Семенюк, Андрій і Таня Тершаківці, Андрій і Христя Тершаківці, родина Томко та Ліда і Ксеня Якимів.

Окрему подяку складаємо Дем'янові Ліщинському, Ярославові Черникові та Ані Тершаковець-Томко за теплі прощальні слова під час тризни.

Особливе спасибі за особисті, телефонічні та листовні співчуття, які наплили з України, Америки та Канади.

Дякуємо всім жертводавцям на Святі Літургії за спокій душі Покійної та всім тим, які зложили пожертви на добродійні цілі.

В пам'ять Покійної жертвували:

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

Стефа і Юра Бережницькі, Кость Гречак, Євген і Наталка Змий, Анатоль Качмарський, Богдан і Ляля Кекіш, Борис Кекіш, Марта Клюфас, Любомир і Оксана Кузьмак, Іванка Ліщинська, Зенон Міґоцький, Янка Міґоцька, Люба Стернюк, Арета Тритяк, Олександра Федорук, Славко Федорук з родиною, родина Фернандез, родина Чіно, Кей і Роберт Шварз.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЬЮ-ЙОРКУ:

по 1,000 дол. — Дарія і Володимир Гойдиш, Віра та Остап Тершаковець;
по 200 дол. — Анна і Роман Алиськевич, Андрій і Таня Тершаковець;
по 100 дол. — Ліда та Орест Білоус, Марійка та Роман Гавриляк, Ліда та Богдан Гайдучок, Оксана і Василь Лев, Марія Савицька, Марійка та Ярослав Томоруґ, Марта Черник, Ірина Щербанюк;
по 50 дол. — Лариса Даник, Марія і Богдан Качмар, Борис Кекіш, Емілія Лопатинська, Уляна і Роман Рондяк, Оля і Ярко Ставничі, Володимир і Катря Воловодюки;
по 25 дол. — Наталка і Михайло Білоус, Ореста Білоус;
по 20 дол. — Кость і Галина Гречак, Юрій Олесницький;
15 дол. — Ярослава Стасюк.

Разом .... 3,655 дол.

НА СУСПІЛЬНУ ОПІКУ СУА — ПОМІЧ СИРОТАМ В УКРАЇНІ:

по 100 дол. — Василь і Марійка Тершаківці, Дора та Аніса Тершаківці, Андрій і Христя Тершаківці;
по 50 дол. — Олександер Іваночко, Олександра і Михайло Завадівські, Аня і Браєн Томко, Ліда та Ярослав Черник;
по 30 дол. — Наталка та Євген Змий;
по 25 дол. — Марійка та Роман Гавриляк, Олександра і Мирон Стебельські, Андрій і Таня Тершаківці;
по 20 дол. — Марійка та Омелян Гельбіґ, Галя Яремко;
15 дол. — Михайло Клецор.

Разом .... 680 дол.

НА ТОВАРИСТВО „СВЯТА СОФІЯ"

100 дол. — Стефа та Юра Бережницькі.

Від опечаленої родини бл. п. Неоніли Тершаковець ще раз складаємо всім подяку за пам'ять і молитви за Покійну, як теж за Вашу прихильність і співчуття в днях нашого горя.

Нехай Господь благословить Вас усіх своїми щедрими ласками.

В глибокому смутку:
сини — ВАСИЛЬ з дружиною МАРІЙКОЮ
ОСТАП з дружиною ВІРОЮ
внучки — АНДРЕЯ ТОМКО з мужем БРАЄНОМ
ОЛЕКСАНДРА ЗАВАДІВСЬКА з мужем МИХАЙЛОМ
ДОРА ТЕРШАКОВЕЦЬ
АНІСА ТЕРШАКОВЕЦЬ

Відійшов від нас о. митр. Зенон Злочовський

У четвер, 16-го грудня 1993-го року в год. 7:26 вечором несподівано упокоївся в Бозі настоятель парафії св. Архистратига Михаїла о. митрат Зенон Злочовський.

У неділю, 19-го грудня, після переведення обряду наложення єрейських риз, що його перевів о. декан Яків Мельник з іншими отцями в похоронному заведенні Насевечів, в год. 3:30 після полудня, тіло світлої пам'яті о. митрата перевезено до Церкви св. Архистр. Михаїла під жалібний гомін дзвону. О. дек. Мельник відслужив Панахиду. Дякував Осип Лупань.

Того ж дня в год. 5-ій вечором о. протоєрей Іван Миронко з православної парафії св. Покрови відслужив Парастас. Співав церковний хор під дириґентурою Петра Гурського. В Парастасі взяло участь велике число парафіян церкви св. Покрови, Сестри Василіянки і свят-михайлівські парафіяни.

В год. 7-ій вечором відбувся соборний єрейський Парастас в церкві св. Архистрига Михаїла, який відслужив о. дек. Яків Мельник у сослуженні о.о. — митр. Івана Біланича, крилош. Ярослава Шуста, Тараса Лончини, Андрія Двуліта та Романа Паньківа.

В часі Парастасу дякували: Володимир Лупань, Ігор Кушнір, Дмитро Шумило, Маркіян Литвин, Андрій Міджак, д-р Володимир Пушкар, Богдан Турченюк, Василь Дорошенко. Служили вівтарні хлопці: Марко Хома, Андрій і Дарко Керницькі, під наглядом Олександра Чемеринського. Церква була переповнена.

У понеділок, 20-го грудня в год. 9-ій уранці почалися похоронні відправи в церкві св. Архистратига Михаїла. Св. Літургію відслужили отці, що попереднього вечора служили Парастас. Прощальне слово в часі Літургії виголосив о. дек. Мельник. Воно зворушило всіх. Духовні отці та члени Парафіяльної Ради винесли тіло Покійного до похоронного воза, яким відвезено його на цвинтар Пречистої Діви Марії, на Факс Чейз. Після похорону відбулася тризна в Парафіяльному Домі. Тризну приготовило Сестрицтво св. Анни. Коротко про Покійного ще говорили: Теодор Крочак — від Парафії св. Архистрига Михаїла, о. Тарас Лончина, о. Андрій Двуліт, о. митр. Іван Біланич, о. крилош. Ярослав Шуст, сестра Міріям, ЧСВВ, д-р Володимир Пушкар, Ірина Райнер, мгр. Богдан Лисяк, ґімназійний товариш Покійного. Надя Петрик прочитала спеціяльно написаний вірш Юліяна Балана. Замість квітів на могилу Покійного присутні склали пожертви на іконостас.

• • •

Отець митрат Зенон Злочовський народився 12-го квітня 1916 році в Кам'янці Новій, повіт Рава Руська, де його батьки вчителювали. Студіював теології в Перемишлі, тут кожного року на св. Стефана виконувано його твори. В цих концертних виступах був хористом, солістом і дириґентом.

16-го червня 1940 року у священика висвятив його єпископ Григорій Лакота в соборі Преображення Господнього в Ярославі. Душпастирював на Лемківщині.

В квітні 1941 року у Тісній, пов. Лісько, де був катехитом, почав компонувати церковну музику. Згодом душпастирював у Тарнаві Нижній і Тарнаві Вижній.

Св.п.о.митр. Зенон Злочовський

У 1943 році переведено о. Зенона Злочовського до Команчі, пов. Сянік. Черговою парафією був Явірник, де було 530 парафіян. У той час був великий брак священиків, тому він одночасно обслуговував п'ять парафій. Не зважаючи на великий душпастирський труд, студіює церковну компзицію в о. Генрика Новацького, а в парі з цим продовжує лекції фортепіяну, які полегшували процес компонування. Наступних чотири роки студіює сольоспів у проф. Вінцента Новаковського. Між іншим, вивчив арію Мечніка з опери ,,Страшний двір" Станислава Монюшка.

З Команчі, у якій о. Зенон Злочовський душпастирював аж двічі, 4-го листопада 1968 року переходить до Вроцлава.

Весною 1975 року Патріярх Йосиф вдостоїв о. Злочовського чином митрофорного протоєрея. Де б не душпастирював, всюди організував церковний хор.

2-го березня 1978 року 15-ту Літургію, що її скомпонував о. митр. Зенон Злочовський, виконано в концерті в Ополю, в залі місцевої Філгармонії. Співав 70-особовий хор під дириґентурою Яна Людвіґа. На бажання численної публіки повторено ,,Да ісполняться". Ця Літургія ще була виконана в катедрі св. Хреста в Ополю на Великдень, 30-го квітня 1978 року і на Богоявління, 19-го січня 1980 року. В одному з місцевих щоденників було написано: ,,Я прослухав Літурію, захоплений та зачарований красою і пишнотою візантійського церковного співу".

3-го вересня 1980 року в залі Авля Леопольдіна вроцлавського Університету 90-особовий хор Державної Філгармонії виконав Службу Божу композиції о. Зенона Злочовського. Провідний спів, що його в Літургії веде священик, виконав соліст-бас Ян Война Сьметана. Виконано 14 окремих частин Літургії. З важливіших назвемо ,,Велику Ектенію", перший і третій антифони, ,,Слава, Єдинородний", ,,Алилуя", ,,Іже Херувими", ,,Отче наш"; закінчено ,,Многая літа". Слухачі прийняли концерт церковної музики кількахвилинною могутньою бурею оплесків. Усі вроцлавські щоденники й тижневики про цю Літургію, представлену в концертовому пляні, висловилися в суперлятивах.

16-го жовтня 1980 року, о год. 7:30 веч. польське радіо в 4-ій програмі з Варшави передало запис фрагментів вроцлавського концерту. Передача тривала 45 хвилин.

13-го жовтня 1985 року в залі Українського Освітньо-Культурного Центру в год. 4-ій по полудні відбувся авторський вечір о. митр. Зенона Злочовського з нагоди його 25-літньої композиторської праці. Ця імпреза втішалась повним мистецьким успіхом.

• • •

Не подано інших композицій о. митр. Зенона Злочовського, тільки виключно церковні, яких написано 39 томів або три з половиною тисячі сторінок, малощо менше від Джіовані Палестріни.

Жив у дуже добрих сусідських стосунках із сестрами Василіянками, яким не раз відслужив Службу Божу. Інколи вони приходили на Богослужбу до церкви св. Архистр. Михаїла. В приватному житті о. митрата цікавили справи Товариства Сеньйорів і бував на їхніх сходинах.

23-го березня 1989 року, о год. 7 веч. в Катовицях державна шлеська філгармонія виконала 15-ту Літургію о. митр. Зенона Злочовського.

За композиційну діяльність у церковній музиці о. митр. Зенон Злочовський одержав 1-го вересня 1989 року офіційне поздоровлення від Кардинала Мирослава І. Любачівського, Верховного Архиєпископа і Митрополита, та таке саме поздоровлення 19-го жовтня 1989 року — від Митрополита Стефана Сулика.

В днях 23-го-25-го жовтня 1992 року відбувся в Кошицях у Словаччині Фестиваль греко-католицьких хорів, у якому брало участь одинадцять хорів — зі Львова ,,Дударик" і ,,Гомін", з Польщі ,,Журавлі" і хор Ярослава Полянського, хор при греко-католицькому катедральному храмі в Пряшеві, хор хлопчиків з Мукачева, церковний хор з Ужгороду, хор ,,Карпати" з Кошиць, хор Кирила й Методія з Кошиць і хор ,,Біханціон" з Праги. На цьому фестивалі ,,Гомін" зі Львова виконав 50-ий псалом о. митр. Зенона Злочовського з дуже великим успіхом.

У листі до композитора дирегент ,,Гомону" просив дозволу награти Службу Божу на касеті.

У 1991 році о. митр. Зенон злочовський видав книгу альбомного формату зі своїми композиціями церковної музики. Надруковано в друкарні ,,Поступ" у Вініпеґу, Канада.

З цього, що представлено в цій нерклогічній статті (лише з церковної творчости й то в загальних обрисах), є багато незвичайно цінного під музичним оглядом, тож автор статті про священика-композитора на завершення додасть Горацієву сентанцію non omnis moriar (не весь я умру), що великою мірою стосується св.п.о. митр. Зенона Злочовського.

Яр. Климовський

100-річний ювілей Миколи Хвильового

В грудні минулого року, з благословення і при матеріяльній допомозі уряду України, в різних містах, зокрема в Києві, Харкові та в селі Тростянці на Харківщині, з належною пошаною і що, можливо, найголовніше, при масовій участі молоді, відзначено пам'ять визначного, десятиліттями забороненого, письменника Миколи Хвильового з нагоди 100-річчя від дня його народження.

До проголошення незалежности України і розвалу російсько-комуністичної імперії, фактично, не тільки не згадувалося ім'я цього письменника, а й були вилучені всі його твори з бібліотек. Його не згадувалось навіть в енциклопедіях ,,най демократичнішої" країни в світі, як намагалась переконати в цьому цілий світ Москва.

Тільки діяспора не забувала Миколу Хвильового. Ентузіясти видавничої справи, проф. Григорій Костюк і Осип Зінкевич, при допомозі Об'єднання Письменників ,,Слово" і Видавництва ,,Смолоскип" ім. В. Симоненка видали твори Миколи Хвильового в п'ятьох томах. В Україні не відмовлялись від Хвильового приналежні до сил опору. Для них він був ,,виразник потоптаної української національної правди".

А минулого року, як ми вже згадали, до відзначення столітнього ювілею від дня народження приєднався Уряд. Участь в святкуваннях, поруч з місцевими, відомими і визначними діячами науки і культури України, взяли також американські діячі. Один з них, Осип Зінкевич, мав честь бути першим заступником голови комітету вшанування пам'яті Миколи Хвильового. Участь в святкуваннях брав також проф. Тарас Гунчак і співробітниця української редакції ,,Радіо Свобода" Марта Гарасовська, з мистецьким читанням творів письменника.

Вашінгтонські Відділи УВАН, НТШ і парафія Свято-Андріївського Собору вирішили теж відзначити 100-ліття від дня народження Миколи Хвильового. Организаторам повезло, бо перед поверненням для тривалішого перебування на Україні, погодився розповісти про відзначення ювілею Миколи Хвильового в Україні і показати відеофільм про святкування в Києві О. Зінкевич.

Крім того запляновано виступи інших заслужених діячів науки і культури. Із спогадами про діяльність Миколи Хвильового поділиться один із співробітників і сучасників його, тепер академік Григорій Костюк. Про популярність Миколи Хвильового серед тодішньої студентської молоді розповість літературознавець, проф. Петро Одарченко. Від НТШ скаже слово д-р Іларіон Калиневич.

На зустріч відзначення Миколи Хвильового запрошується всіх співгромадян з Метрополітального Вашінґтону й околиць.

Це відзначення відбудеться в неділю, 6-го лютого 1994 року, о 2-ій год. по полудні, в залі православного собору св. Андрія Первозванного, 15100 New Hampshire Ave., Silver Spring, Md.

Микола Вірний